

Sygn. akt III S 35/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędziowie SO Tomasz Tatarczyk

SR (del.) Anna Hajda (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 25 marca 2014 r.

skargi D. A.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie I Ns 60/09 Sądu Rejonowego w Rybniku

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku

postanawia:

- 1. stwierdzić, że w sprawie sygn. I Ns 60/09 Sądu Rejonowego w Rybniku nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznać skarżącej D. A. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku kwotę 4.000 zł (cztery tysiące złotych);**
- 3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;**
- 4. zwrócić skarżącej opłatę od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).**

SSR (del.) Anna Hajda SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Tomasz Tatarczyk

UZASADNIENIE

Skarżąca D. A. domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rybniku w sprawie I Ns 60/09 oraz przyznania na swoją rzecz od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w kwocie 20.000,00 złotych

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że postępowanie w sprawie toczy się od ponad 11 lat, co narusza prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Szczególnie skarżąca podkreślała bezczynność Sądu w okresach od 4 grudnia 2007 roku do 4 listopada 2008 roku, 4 listopada 2008 roku do 10 lutego 2010 roku i 24 stycznia 2011 roku do 23 października 2013 roku. Na skutek długotrwałego postępowania wykonanie remontu nieruchomości jest niemożliwe, zatem stan budynku ulega stałemu pogorszeniu.

Zawiadomiony o toczącym się postępowaniu Prezes Sądu Rejonowego w Rybniku zgłosił swój udział w sprawie, wnosząc o nieuwzględnienie skargi.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Z akt sprawy I Ns 60/09 Sądu Rejonowego w Rybniku wynika, że w dniu 20 sierpnia 2002 roku wnioskodawca A. F. złożył wniosek o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w R. pomiędzy ulicami (...). W dniu 21 sierpnia 2002 roku sprawa została zarejestrowana w repertorium Ns i zarządzone wezwanie wnioskodawcy do uiszczenia wpisu w sprawie. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, postanowieniem z dnia 13 lutego 2007 roku Sąd Rejonowy dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości objętej wnioskiem. Z orzeczeniem tym nie zgodziły się uczestniczki postępowania D. A. i G. G., wywodząc apelację. Postanowieniem z dnia 25 lipca 2007 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach uchylił wyżej wskazane postanowienie Sądu Rejonowego i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 14 sierpnia 2007 roku akta sprawy zostały zwrócone Sądowi Rejonowemu w Rybniku. Zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2007 roku polecono akta przedłożyć sędziemu referentowi, celem nadania sprawie biegu. Dnia 10 listopada 2007 roku wyznaczono – na dzień 4 grudnia 2007 roku – rozprawę, podczas której Sąd dopuścił dowód z oględzin nieruchomości, wyznaczając termin oględzin na dzień 21 grudnia 2007 roku. W dniu 21 grudnia 2007 roku odbyły się oględziny nieruchomości. Zarządzeniem z dnia 21 stycznia 2008 roku Sąd Rejonowy zwrócił się do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w R. oraz do Gazowni (...) o udzielenie informacji. Żądane informacje wpłynęły do akt sprawy w dniu 15 lutego 2008 i 3 marca 2008 roku. Zarządzeniem z dnia 11 marca 2008 roku zobowiązano pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia wyjaśnienia, w terminie 7 dni. W dniu 27 marca 2008 roku do akt sprawy wpłynęło pismo procesowe wnioskodawcy. Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2008 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa. Zarządzeniem z tej samej daty Sąd polecił zwrócić się do (...) oraz ZG o informacje. W dniu 4 lipca 2008 roku akta zostały wysłane biegłemu, który otrzymał przesyłkę w dniu 8 lipca 2008 roku. W dniach 18 lipca 2008 roku i 11 sierpnia 2008 roku do akt sprawy wpłynęły żądane informacje. W dniu 13 sierpnia 2008 roku ustanowiony w sprawie biegły sądowy złożył opinię budowlaną. Postanowieniem z dnia 8 września 2008 roku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii oraz dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczność oszacowania kosztów wykonania wewnętrznej instalacji gazowej. Odpis opinii biegłego z dnia 13 sierpnia 2008 roku polecono doręczyć zainteresowanym ze zobowiązaniem do ustosunkowania do treści opinii – w terminie 10 dni. W dniach 23 września 2008 roku, 25 września 2008 roku, 26 września 2008 roku i 3 października 2008 roku do akt sprawy wpłynęły pisma uczestników postępowania odnoszące się do treści opinii biegłego. Zarządzeniem z dnia 22 października 2008 roku wyznaczono na dzień 4 listopada 2008 roku rozprawę. Podczas rozprawy w dniu 4 listopada 2008 roku opinie uzupełniająca złożył biegły z zakresu budownictwa. Sąd uchylił postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność oszacowania kosztów wykonania wewnętrznej instalacji gazowej i dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu pożarnictwa na okoliczność zakresu prac koniecznych przy podziale nieruchomości w przypadku podziału podwórka wewnętrznego na 2 części, jak i podziału, w którym granica biec będzie po ścianach budynku oraz kosztów takich prac. Zarządzeniem z dnia 6 listopada 2008 roku polecono doręczenie akt ustanowionemu w sprawie biegłemu w celu sporządzenia opinii, zakreślając termin do jej sporządzenia na 1,5 miesiąca. W dniu 4 grudnia 2008 roku biegły zwrócił akta bez opinii, a postanowieniem z dnia 5 grudnia 2008 roku Sąd doprecyzował tezę dowodową wskazując, że opinia ma dotyczyć ochrony przeciwpożarowej oraz kosztów prac koniecznych. 19 grudnia 2008 roku akta zostały wysłane do biegłego, a doręczone biegłemu w dniu 23 grudnia 2008 roku. Zarządzeniem z dnia 3 marca 2009 roku ponaglono biegłego o zwrot akt – w terminie 7 dni, pod rygorem nałożenia grzywny. W dniu 10 marca 2009 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego z zakresu pożarnictwa. Zarządzeniem z dnia 12 marca 2009 roku polecono doręczenie odpisu opinii uczestnikom postępowania, na nadto zwrócono się do biegłego z pytaniem czy zakres jego wiedzy i wykształcenie pozwalają na sporządzenie ekspertyzy, o której mowa w opinii. Wobec braku relacji poczty, zarządzeniem z dnia 27 kwietnia 2009 roku polecono ponowne skierowanie korespondencji do biegłego. W dniu 29 maja 2009 roku do akt sprawy zostało dołączona korespondencja kierowana do biegłego, która nie została podjęta. Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 roku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii. Zarządzeniem z tej samej daty polecono przesłanie akt kolejnemu biegłemu z zakresu pożarnictwa, celem sporządzenia opinii, zakreślając termin na jej wykonanie do 2 miesięcy. W dniu 16 września 2009 roku biegły zwrócił akta bez opinii wskazując, że nie posiada kwalifikacji do jej sporządzenia. Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2009 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 13 stycznia 2010 roku. Ponadto Sąd zwrócił się do Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w K. o udostępnienie wykazu rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Pismem z dnia 28 grudnia 2009 roku pełnomocnik wnioskodawcy zwrócił się z prośbą o wyznaczenie rozprawy w innym terminie, z uwagi na kolizję

spraw. Zarządzeniem z dnia 7 stycznia 2010 roku wyznaczono rozprawę na dzień 10 lutego 2010 roku, odwołując termin z dnia 13 stycznia 2010 roku. Podczas rozprawy w dniu 10 lutego 2010 roku pełnomocnicy wnioskodawcy i uczestniczki postępowania zgodnie oświadczyli, że spotkają się w celu uzgodnienia ewentualnych warunków ugody i wnieśli o odroczenie rozprawy. Uwzględniając wniosek zainteresowanych, rozprawa została odroczone na dzień 3 marca 2010 roku. Podczas rozprawy w dniu 3 marca 2010 roku uczestnicy postępowania poinformowali Sąd, że do ugody nie doszło, a nadto wnieśli o dokonanie oględzin nieruchomości. Sąd dopuścił dowód z oględzin nieruchomości i termin przeprowadzenia tego dowodu wyznaczył na dzień 29 marca 2010 roku. Pismem procesowym z dnia 10 marca 2010 roku pełnomocnik skarżącej wniósł o wyznaczenie innego terminu oględzin. Zarządzeniem z dnia 15 marca 2010 roku termin oględzin został wyznaczony na dzień 19 kwietnia 2010 roku. Pismem z dnia 22 marca 2010 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę terminu oględzin nieruchomości. Zarządzeniem z dnia 28 marca 2010 roku polecono powiadomić pełn. wnioskodawcy o braku możliwości zmiany terminu oględzin. W dniu 19 kwietnia 2010 roku dokonano oględzin nieruchomości. Podczas rozprawy w dniu 23 kwietnia 2010 roku przesłuchano uzupełniająco biegłego geodetę, rozprawę odroczone do dnia 28 maja 2010 roku. Na rozprawie w dniu 28 maja 2010 roku przesłuchano zainteresowanych, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa. W tym samym dniu zarządzone doręczenie akt sprawy biegłemu. Pismem z dnia 28 lipca 2010 roku biegły powiadomił Sąd, że opinia będzie wykonana do dnia 15 września 2010 roku, a także, iż biegły nie dokona oszacowania nakładów na wykonania przyłącza kanalizacyjnego bo nie posiada uprawnień w zakresie instalacji wod – kan. W dniu 2 sierpnia 2009 roku zarządzone przedłożenie akt Przewodniczącej wydziału w celu rozważenia możliwości przedłużenia biegłemu do sporządzenia opinii. W dniu 3 sierpnia 2010 roku przedłużono biegłemu termin do sporządzenia opinii do dnia 15 września 2010 roku. W dniu 16 września 2010 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego sądowego. W dniach 21, 22 i 23 września 2010 roku odpis opinii biegłego doręczono uczestnikom postępowania ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści – w terminie 14 dni. W dniu 2 listopada 2010 roku Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego na okoliczność czy w przypadku wykonania dachu z materiałów niełatwopalnych można będzie pominąć wykonanie muru ogniowego w połaci dachu kamieniczki przy ul. (...). W dniu 30 listopada 2010 roku biegły złożył do akt sprawy opinię uzupełniającą. W dniu 6 stycznia 2011 roku wyznaczono na dzień 24 stycznia 2011 roku termin rozprawy, zarządzając równocześnie doręczenie odpisów opinii uzupełniającej uczestnikom postępowania, ze zobowiązaniem do złożenia zastrzeżeń do opinii – w terminie 7 dni. Na rozprawie w dniu 24 stycznia 2011 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność dokonania podziału części nieruchomości przypadającej uczestniczkom postępowania przez wyodrębnienie dwóch samodzielnych lokali ze wskazaniem pomieszczeń przynależnych, określeniem wysokości udziałów każdej z uczestniczek i przy uwzględnieniu, że uczestniczka wybuduje zewnętrzną klatkę schodową na wewnętrznym podwórku wraz ze wskazaniem zakresu prac koniecznych do dokonania takiego podziału. W dniu 1 lutego 2011 roku biegły zwrócił akta bez opinii, z uwagi na brak uprawnień do jej sporządzenia. W dniu 7 lutego 2011 roku polecono doręczenie akta sprawy kolejnemu biegłemu. Pismem z dnia 16 marca 2011 roku biegły zwrócił się do Sądu z wnioskiem o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 30 czerwca 2011 roku, powołując się na konieczność sporządzenia opinii w wielu sprawach na potrzeby innych Sądów. W dniu 29 marca 2011 roku biegły uzyskał zgodę na przedłużenie terminu do sporządzenia opinii. W dniu 9 czerwca 2011 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego sądowego. Postanowieniem z dnia 1 lipca 2011 roku przyznano biegłemu wynagrodzenia. Zarządzeniem z tej samej daty polecono doręczenie opinii biegłego zainteresowanym, ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści. W piśmie procesowym z dnia 22 lipca 2011 roku uczestniczka postępowania G. G. wniosła zastrzeżenia do treści opinii biegłego, natomiast w dniu 25 lipca 2011 roku złożyła zażalenie na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia biegłego. Zarządzeniem z dnia 10 sierpnia 2011 roku zobowiązano uczestniczkę postępowania do usunięcia braków formalnych zażalenia – w terminie 7 dni, pod rygorem jego odrzucenia. Zobowiązanie doręczono pełnomocnikowi uczestniczki postępowania w dniu 15 sierpnia 2011 roku. W dniu 15 września 2011 roku zażalenie na wyżej wskazane postanowienie złożyła uczestniczka postępowania D. A.. Postanowieniem z dnia 28 października 2011 roku Sąd odrzucił zażalenie uczestniczki postępowania G. G.. Odpis postanowienia doręczono zainteresowanym w dniach 7 i 8 listopada 2011 roku. Zarządzeniem z dnia 9 grudnia 2011 roku stwierdzono prawomocność postanowienia z dnia 28 października 2011 roku i zarządzone przedłożenie akt w trybie art. 395 kpc s. ref. odnośnie zażalenia uczestniczki D. A.. W dniu 12 grudnia 2011 roku sędzia referent stwierdził brak przesłanek z art. 395 § 2 kpc. W dniu 13 grudnia 2011 roku zarządzone doręczenie odpisów zażalenia pozostałym uczestnikom postępowania i biegłemu. Odpisy zażalenia zostały doręczone w dniach 27

grudnia 2011 roku i 3 stycznia 2012 roku. W dniu 16 stycznia 2012 roku akta sprawy z zażaleniem doręczono Sądowi Okręgowemu w Gliwicach. W dniu 18 stycznia 2012 roku wyznaczono termin posiedzenia niejawnego na dzień 7 lutego 2012 roku. Postanowieniem z dnia 7 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone postanowienie. Zarządzeniem z tej samej daty polecono zwrot akt Sądowi Rejonowemu celem doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikom wnioskodawcy i uczestniczek postępowania oraz biegłemu. W dniu 16 stycznia biegły złożył do akt sprawy opinie uzupełniającą zawierającą odniesienie do zastrzeżeń zgłoszonych przez uczestniczkę postępowania G. G.. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2012 roku Sąd odmówił przyznania biegłemu wynagrodzenia za pisemną opinię uzupełniającą oraz dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości. Pismem procesowym z dnia 29 lutego 2012 roku pełnomocnik skarżącej złożył dalsze zastrzeżenia do opinii uzupełniającej, a kolejnym pismem procesowym wniósł o rozszerzenie zlecenia udzielonego biegłemu. Pismem z dnia 16 marca 2012 roku biegły wniósł o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 15 maja 2012 roku. Zarządzeniem z dnia 20 kwietnia 2012 roku termin do sporządzenia opinii został przedłużony. Pismem z dnia 21 maja 2012 roku ustanowiony w sprawie biegły złożył wniosek o doprecyzowanie tezy dowodowej. Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2012 roku Sąd zmienił tezę dowodową i w dniu 2 lipca 2012 roku akta zostały ponownie doręczone biegłemu. Zarządzeniem z dnia 26 października przedłużono biegłemu termin do sporządzenia opinii do dnia 30 listopada 2012 roku. W dniu 26 listopada 2012 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego sądowego. Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 roku przyznano biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii, równocześnie polecono doręczenie opinii zainteresowanym, ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści – w terminie 14 dni. Pismem z dnia 21 grudnia 2012 roku uczestniczka postępowania G. G. zakwestionowała opinię biegłego. Zażaleniem z tej samej daty uczestniczka zaskarżyła postanowienie z dnia 11 grudnia 2012 roku. Pismem procesowym z dnia 3 stycznia 2013 roku wnioskodawca oświadczył, że nie składa zastrzeżeń do treści opinii biegłego. Pismem procesowym z dnia 10 stycznia 2013 roku uczestniczka postępowania D. A. zakwestionowała opinie biegłego. Zarządzeniem z dnia 16 stycznia 2013 roku polecono doręczenie zażalenia pełnomocnikom wnioskodawcy i ucz. post. Postanowieniem z dnia 12 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone postanowienie. Zarządzeniem z dnia 13 marca 2013 roku polecono zwrot akt Sądowi Rejonowemu celem doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikom wnioskodawcy i uczestniczek postępowania oraz biegłemu. Pismem z dnia 5 lutego 2013 roku pełnomocnik skarżącej wniósł o wyznaczenie terminu rozprawy w celu umożliwienia uczestniczkom postępowania zawarcia ugody, mocą której dokonają one częściowego zniesienia współwłasności. Zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 2013 roku wyznaczono na dzień 23 października 2013 roku rozprawę. Na rozprawie w dniu 23 października 2013 roku obecni zainteresowani zaprezentowali swoje stanowiska w sprawie. Sąd odroczył rozprawę do dnia 8 stycznia 2014 roku. Postanowieniem z dnia 28 października 2013 roku Sąd dopuścił dowód z oględzin nieruchomości, termin oględzin wyznaczając na 6 stycznia 2014 roku. W dniu 5 listopada 2013 roku zmieniono termin oględzin na dzień 3 stycznia 2014 roku. Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2013 roku uchylono postanowienie o dopuszczeniu dowodu z oględzin nieruchomości. Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2014 roku przesłuchano uczestników postępowania. Sąd postanowił oddalić wniosek o wydanie postanowienia wstępnego i celem wezwania biegłego A. K. odroczył rozprawę na dzień 12 lutego 2014 roku. Na rozprawie w dniu 12 lutego 2014 roku przesłuchano biegłego. Sąd postanowił zobowiązać uczestniczkę postępowania do złożenia projektu budowy schodów części użytkowanej przez tę uczestniczkę wraz z pozwoleniem na budowę przy uwzględnieniu podziału nieruchomości na dwie części – w terminie 3 miesięcy. Rozprawa została odroczone z terminem z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 1 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w jej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Zgodnie natomiast z ust. 2, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość

czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty(...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przedstawiony powyżej przebieg dotychczasowego postępowania w sprawie I Ns 60/09 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rybniku uzasadnia twierdzenie, iż w sprawie doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu wyżej cytowanego przepisu.

Odnosząc się do zarzutów skargi wskazać należy, że nie do końca ma rację skarżąca wskazując okresy beczynności Sądu. I tak w okresie od 4 grudnia 2007 roku do 4 listopada 2008 roku Sąd podejmował liczne czynności procesowe, a to w dniu 4 grudnia 2007 roku na rozprawie Sąd dopuścił dowód z oględzin nieruchomości. Czynność ta została przeprowadzona w dniu 21 grudnia 2007 roku. Następnie zarządzeniem z dnia 21 stycznia 2008 roku Sąd Rejonowy zwrócił się do Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w R. oraz do Gazowni (...) o udzielenie informacji. Żądane informacje wpłynęły do akt sprawy w dniu 15 lutego 2008 i 3 marca 2008 roku. Zarządzeniem z dnia 11 marca 2008 roku zobowiązano pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia wyjaśnienia, w terminie 7 dni. Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2008 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa. Zarządzeniem z tej samej daty Sąd polecił zwrócić się do (...) oraz ZG o informacje. W dniu 4 lipca 2008 roku akta zostały wysłane biegłemu, który otrzymał przesyłkę w dniu 8 lipca 2008 roku. W dniach 18 lipca 2008 roku i 11 sierpnia 2008 roku do akt sprawy wpłynęły żądane informacje. W dniu 13 sierpnia 2008 roku ustanowiony w sprawie biegły sądowy złożył opinię budowlaną. Postanowieniem z dnia 8 września 2008 roku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii oraz dopuścił dowód z opinii biegłego na okoliczność oszacowania kosztów wykonania wewnętrznej instalacji gazowej. Odpis opinii biegłego z dnia 13 sierpnia 2008 roku polecono doręczyć zainteresowanym ze zobowiązaniem do ustosunkowania do treści opinii – w terminie 10 dni. W dniach 23 września 2008 roku, 25 września 2008 roku, 26 września 2008 roku i 3 października 2008 roku do akt sprawy wpłynęły pisma uczestników postępowania odnoszące się do treści opinii biegłego. Zarządzeniem z dnia 22 października 2008 roku wyznaczono na dzień 4 listopada 2008 roku rozprawę. Z kolei we wskazywanym przez skarżącą okresie od dnia 4 listopada 2008 roku do 10 lutego 2010 roku Sąd także podejmował liczne czynności. Podczas rozprawy w dniu 4 listopada 2008 roku opinię uzupełniającą złożył biegły z zakresu budownictwa. Sąd uchylił postanowienie w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność oszacowania kosztów wykonania wewnętrznej instalacji gazowej i dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu pożarnictwa na okoliczność zakresu prac koniecznych przy podziale nieruchomości w przypadku podziału podwórka wewnętrznego na 2 części, jak i podziału, w którym granica biec będzie po ścianach budynku oraz kosztów takich prac. Zarządzeniem z dnia 6 listopada 2008 roku polecono doręczenie akt ustanowionemu w sprawie biegłemu w celu sporządzenia opinii, zakreślając termin do jej sporządzenia na 1,5 miesiąca. W dniu 4 grudnia 2008 roku biegły zwrócił akta bez opinii, a postanowieniem z dnia 5 grudnia 2008 roku Sąd doprecyzował tezę dowodową wskazując, że opinia ma dotyczyć ochrony przeciwpożarowej oraz kosztów prac koniecznych. 19 grudnia 2008 roku akta zostały wysłane do biegłego, a doręczone biegłemu w dniu 23 grudnia 2008 roku. Zarządzeniem z dnia 3 marca 2009 roku ponaglono biegłego o zwrot akt – w terminie 7 dni, pod rygorem nałożenia grzywny. W dniu 10 marca 2009 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego z zakresu pożarnictwa. Zarządzeniem z dnia 12 marca 2009 roku polecono doręczenie odpisu opinii uczestnikom postępowania, na nadto zwrócono się do biegłego z pytaniem czy zakres jego wiedzy i wykształcenie pozwalają na sporządzenie ekspertyzy, o której mowa w opinii. Wobec braku relacji poczty, zarządzeniem z dnia 27 kwietnia 2009 roku polecono ponowne skierowanie korespondencji do biegłego. W dniu 29 maja 2009 roku do akt sprawy zostało dołączona korespondencja kierowana do biegłego, która nie została podjęta. Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 roku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii. Zarządzeniem z tej samej daty polecono przesłanie akt kolejnemu biegłemu z zakresu pożarnictwa, celem sporządzenia opinii, zakreślając termin na jej wykonanie do 2 miesięcy. W dniu 16 września 2009 roku biegły zwrócił akta bez opinii wskazując, że nie posiada kwalifikacji do jej sporządzenia. Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2009 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 13 stycznia 2010 roku. Ponadto Sąd zwrócił się do Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w K. o udostępnienie wykazu rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Pismem z dnia 28 grudnia 2009 roku pełnomocnik wnioskodawcy zwrócił się z prośbą o wyznaczenie rozprawy w innym terminie, z uwagi na kolizję spraw. Zarządzeniem z dnia 7 stycznia 2010 roku wyznaczono rozprawę na dzień 10 lutego

2010 roku, odwołując termin z dnia 13 stycznia 2010 roku. Także w kolejnym okresie, określonym w skardze na 24 stycznia 2011 roku do 23 października 2013 roku podejmowane były przez Sąd czynności procesowe. W dniu 1 lutego 2011 roku biegły zwrócił akta bez opinii, z uwagi na brak uprawnień do jej sporządzenia. W dniu 7 lutego 2011 roku polecono doręczenie akt sprawy kolejnemu biegłemu. Pismem z dnia 16 marca 2011 roku biegły zwrócił się do Sądu z wnioskiem o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 30 czerwca 2011 roku, powołując się na konieczność sporządzenia opinii w wielu sprawach na potrzeby innych Sądów. W dniu 29 marca 2011 roku biegły uzyskał zgodę na przedłużenie terminu do sporządzenia opinii. W dniu 9 czerwca 2011 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego sądowego. Postanowieniem z dnia 1 lipca 2011 roku przyznano biegłemu wynagrodzenia. Zarządzeniem z tej samej daty polecono doręczenie opinii biegłego zainteresowanemu, ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści. W piśmie procesowym z dnia 22 lipca 2011 roku uczestniczka postępowania G. G. wniosła zastrzeżenia do treści opinii biegłego, natomiast w dniu 25 lipca 2011 roku złożyła zażalenie na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia biegłego. Zarządzeniem z dnia 10 sierpnia 2011 roku zobowiązano uczestniczkę postępowania do usunięcia braków formalnych zażalenia – w terminie 7 dni, pod rygorem jego odrzucenia. Zobowiązanie doręczono pełnomocnikowi uczestniczki postępowania w dniu 15 sierpnia 2011 roku. W dniu 15 września 2011 roku zażalenie na wyżej wskazane postanowienie złożyła uczestniczka postępowania D. A.. Postanowieniem z dnia 28 października 2011 roku Sąd odrzucił zażalenie uczestniczki postępowania G. G.. Odpis postanowienia doręczono zainteresowanemu w dniach 7 i 8 listopada 2011 roku. Zarządzeniem z dnia 9 grudnia 2011 roku stwierdzono prawomocność postanowienia z dnia 28 października 2011 roku i zarządzono przedłożenie akt w trybie art. 395 kpc s. ref. odnośnie zażalenia uczestniczki D. A.. W dniu 12 grudnia 2011 roku sędzia referent stwierdził brak przesłanek z art. 395 § 2 kpc. W dniu 13 grudnia 2011 roku zarządzono doręczenie odpisów zażalenia pozostałym uczestnikom postępowania i biegłemu. Odpisy zażalenia zostały doręczone w dniach 27 grudnia 2011 roku i 3 stycznia 2012 roku. W dniu 16 stycznia 2012 roku akta sprawy z zażaleniem doręczono Sądowi Okręgowemu w Gliwicach. W dniu 18 stycznia 2012 roku wyznaczono termin posiedzenia niejawnego na dzień 7 lutego 2012 roku. Postanowieniem z dnia 7 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone postanowienie. Zarządzeniem z tej samej daty polecono zwrot akt Sądowi Rejonowemu celem doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikom wnioskodawcy i uczestniczek postępowania oraz biegłemu. W dniu 16 stycznia biegły złożył do akt sprawy opinie uzupełniającą zawierającą odniesienie do zastrzeżeń zgłoszonych przez uczestniczkę postępowania G. G.. Postanowieniem z dnia 24 lutego 2012 roku Sąd odmówił przyznania biegłemu wynagrodzenia za pisemną opinię uzupełniającą oraz dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości. Pismem procesowym z dnia 29 lutego 2012 roku pełnomocnik skarżącej złożył dalsze zastrzeżenia do opinii uzupełniającej, a kolejnym pismem procesowym wniósł o rozszerzenie zlecenia udzielonego biegłemu. Pismem z dnia 16 marca 2012 roku biegły wniósł o przedłużenie terminu do sporządzenia opinii do dnia 15 maja 2012 roku. Zarządzeniem z dnia 20 kwietnia 2012 roku termin do sporządzenia opinii został przedłużony. Pismem z dnia 21 maja 2012 roku ustanowiony w sprawie biegły złożył wniosek o doprecyzowanie tezy dowodowej. Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2012 roku Sąd zmienił tezę dowodową i w dniu 2 lipca 2012 roku akta zostały ponownie doręczone biegłemu. Zarządzeniem z dnia 26 października przedłużono biegłemu termin do sporządzenia opinii do dnia 30 listopada 2012 roku. W dniu 26 listopada 2012 roku do akt sprawy wpłynęła opinia biegłego sądowego. Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 roku przyznano biegłemu wynagrodzenie za sporządzenie opinii, równocześnie polecono doręczenie opinii zainteresowanemu, ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści – w terminie 14 dni. Pismem z dnia 21 grudnia 2012 roku uczestniczka postępowania G. G. zakwestionowała opinię biegłego. Zażaleniem z tej samej daty uczestniczka zaskarżyła postanowienie z dnia 11 grudnia 2012 roku. Pismem procesowym z dnia 3 stycznia 2013 roku wnioskodawca oświadczył, że nie składa zastrzeżeń do treści opinii biegłego. Pismem procesowym z dnia 10 stycznia 2013 roku uczestniczka postępowania D. A. zakwestionowała opinie biegłego. Zarządzeniem z dnia 16 stycznia 2013 roku polecono doręczenie zażalenia pełnomocnikom wnioskodawcy i ucz. post. Postanowieniem z dnia 12 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił zaskarżone postanowienie. Zarządzeniem z dnia 13 marca 2013 roku polecono zwrot akt Sądowi Rejonowemu celem doręczenia odpisu postanowienia pełnomocnikom wnioskodawcy i uczestniczek postępowania oraz biegłemu. Pismem z dnia 5 lutego 2013 roku pełnomocnik skarżącej wniósł o wyznaczenie terminu rozprawy w celu umożliwienia uczestnikom postępowania zawarcia ugody, mocą której dokonają one częściowego zniesienia współwłasności. Zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 2013 roku wyznaczono na dzień 23 października 2013 roku rozprawę. Zatem faktycznie terminy rozpraw wyznaczane były przez Sąd w znacznych odstępach czasowych,

jednak okoliczność ta spowodowana była przeważnie koniecznością podejmowania uzasadnionych czynności poza rozprawą.

Niezależnie jednak od powyższego nie sposób nie stwierdzić, że w sprawie miały miejsce nieuzasadnione okresy bezczynności, trwające kilka miesięcy, które ostatecznie doprowadziły do znacznego przedłużenia toku toczącego się postępowania. I tak zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2007 roku polecono przedłożenie akt sędziemu referentowi w celu nadania sprawie biegu, a kolejna czynność w sprawie miała miejsce dopiero w dniu 10 listopada 2007 roku. W dniu 11 maja 2008 roku zobowiązano pełnomocnika wnioskodawcy do złożenia wyjaśnienia, zobowiązanie zostało wykonane w dniu 27 marca 2008 roku, a dopiero w dniu 20 czerwca 2008 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego. Także w dniu 29 maja 2009 roku do akt sprawy została dołączona korespondencja kierowana do biegłego. Postanowieniem z dnia 30 lipca 2009 roku Sąd przyznał biegłemu wynagrodzenie i polecił wysłanie akt sprawy kolejnemu biegłemu. Akta bez opinii zostały zwrócone do Sądu w dniu 16 września 2009 roku. Po upływie kilku miesięcy, bo w dniu 4 grudnia 2009 roku wyznaczono termin rozprawy. Równocześnie bez wątpienia przedłużanie biegłym terminu do sporządzenia opinii wpłynęło na czas procedowania, przy czym z akt sprawy nie wynika by czynione były starania mające na celu przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w krótszym terminie, np. przez ustanowienie innego biegłego.

Stwierdzenie przewlekłości postępowania uzasadnia także częściowo brak koncentracji w postępowaniu Sądu, co doprowadziło do przedłużenia toku postępowania, w tym także w części obejmującej sporządzenie opinii przez biegłych, konieczności sporządzania opinii uzupełniających i ponownego zlecenia biegłemu opinii na okoliczności, które mogły być już objęte opinią zasadniczą, niezależną od Sądu, pozostająca jednak bez wpływu na dokonanie oceny zasadności skargi.

W rezultacie należało uznać, iż postępowanie nosi cechy przewlekłości.

Stosownie do art. 12 ust. 4 powołanej ustawy, uwzględniając skargę, Sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2.000 złotych do 20.000 złotych. Zasadzając odpowiednią sumę pieniężną Sąd musi brać pod uwagę, czy skutek przewlekłości postępowania strona doznała krzywdy niematerialnej. Możliwe są bowiem sytuacje, w których doszło do przewlekłości postępowania, lecz strona nie poniosła, bo obiektywnie nie mogła ponieść, żadnej szkody lub też poniesiona szkoda ma niewielkie rozmiary. Istotne pozostaje również, iż celem wspomnianej regulacji nie jest wyrównanie szkody majątkowej poniesionej przez skarżącego.

W konsekwencji Sąd stwierdzając, iż doszło do przewlekłości postępowania jednocześnie uznał, że brak jest okoliczności, które uzasadniałyby zasądzenie na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w kwocie 20.000 zł. W rzeczywistości bowiem opóźnienie w dokonywaniu czynności procesowych przez Sąd Rejonowy nie pociągnęło za sobą dla skarżącej dolegliwości w takim rozmiarze, który uzasadniałby żądanie zasądzenia wskazanej sumy. Nie można także tracić z pola widzenia okoliczności, że omawiana sprawa jest sprawą w znacznym stopniu skomplikowaną.

W rezultacie żądanie skarżącej uwzględniono w części, uznając kwotę 4.000 zł za odpowiednią w stosunku do wagi naruszeń szybkości postępowania, których dopuścił się Sąd Rejonowy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843), uwzględniono skargę w zakresie żądania stwierdzenia przewlekłości, przyznając także skarżącej, w oparciu ust. 4 powołanego przepisu, kwotę odpowiednią ze względu na okoliczności sprawy. Natomiast w pozostałym zakresie oddalono skargę jako bezzasadną na mocy art. 12 ust. 1 cytowanej ustawy. Rozstrzygnięcie o zwrocie skarżącej uiszczonej opłaty sądowej podjęto w oparciu o art. 17 ust. 3 cytowanej ustawy.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Arkadia Wyraz - Wieczorek SSO Tomasz Tatarczyk